

पू. फकीरबाबा, डॉक्टर वगैरे मंडळी स्वरूप पहावयास देवळांत गेली होती; दादांला म्हणालें “ ह्याला (तात्याला) हाकून दे नाहीतर मीच खाली जातो ” आवेशांतच चौरंगाजवळ जाऊन तात्याला मारावयाला दोन धोंडे घेतले व बरेच संतापले तात्या खाली आला; परंतु त्यानें “ फळें खाऊं घातल्याशिवाय चावडींत जाऊं देणार नाही. ” असा हट्ट घेतला. संध्याकाळीं ८-४५ ला घंटा झाली व सर्व मंडळी जमली, भजन सुरू झालें पण तात्या रुसला. बाबांनीं दादाकडून तात्याला बोलावूं पाठविलें. पण तात्या हट्ट सोडीना व बाबा फळें खाण्याचें कवळ करीनात. ९-३० झाले, १०-३० झाले, मंडप स्त्री पुरुषांनीं गच्च भरला, पालखी तयार करून ठेवली. घोडा फाटकाजवळ उभा राहिला व भजनाचा कडाका उडून राहिला. बाबा गादीजवळून उठून चौरंगाजवळ आले व नंतर खांबाजवळ जाऊन बसले. बाबा शांत होते व कांहींच बोलत नव्हते, जिल्हे पैठणांत पालखी निघेपर्यंत बाबा उशीर कारण असें जो तो बोलू लागला व जणू काय पैठणांतच आहोंत असें समजून मंडळी कडाक्यानेच नाचून भजन करूं लागली. ११ वाजले व दादांनीं वरीं जाण्याची परवानगी मागितली. बाबा म्हणाले “ कुठे जातोस वैस ” ह्यानंतर बाबा, विमारीत एकदा दरवार केला होता तसाच करितात कीं, काय असें वाटू लागलें. फरक हां कीं, त्या दिवशीं अतिशय शांतता होती व ह्या दिवशीं मंडपांत भजनाचा कडाका उडून जिकडे तिकडे आनंदी आनंद होऊन राहिला होता. दोन्हीही चावडीचे दिवस होते. शेवटीं तात्यांनीं आपला हट्ट सोडला. तात्यांनीं हट्ट सोडल्यावर बाबा हट्ट धरून बसले “ नाही जायच ” असें म्हणत, दादाला म्हणाले “ वरं वा फार रात्र झाली जा आतां ” भजनाला व भटे लोकांनां शिब्या देऊन भजन बंद करविलें. म्हाळसापतीला म्हणाले “ चल आपण तक्र्यांत जाऊं ” तात्या वर गेला त्याला सर्व मंडळीस हांकून देण्यास सांगितलें. कांहीं वेळानें तात्यालाही जावयास सांगितलें. सर्व मंडळी घरोघर गेली. बापूसाहेबही गेले, समर्थ (आम्ही मी, खडके वगैरे मशीदीतच होतो) गादीवर बसून पुन्हां संतापलें, व शिब्या देऊं लागले बहुतेकांचा उच्चार झाला थ्यांत आपलेंही नांव होतें. शेवटीं दोन प्रहर रात्रीस (बाराचे सुमारास) “ चला ” असें म्हणाले जाईवाईनें घंटा पुन्हां

वाजविली. तात्या व बापूसाहेब आले व बाहवाटीप्रमाणे चावडी फार आनंदाने झाली. नाथ पष्टीचीच हो लीला होय, असें सर्वांना वाटत होते. दुसरे दिवशी सकाळी बैठकीचे वेळी ह्याच्याच गोष्टी होत्या. त्या वेळी गोष्टी बऱ्याच लांबल्या. उठावयास १०-३० वाजले. भितीजवळ तात्या आला तात्या म्हणाला "काय बाबा आम्हाला नीट सांगितलं असतं कां, दोन प्रहर रात्रीपर्यंत भजन करा म्हणजे जाऊं, तर कां आम्ही ऐकलं नसतं." "लई खेलाडू." बाबा म्हणाले "तुम्हीच. तुम्ही अन् बापूसाहेब हरदम खेले आहांत." लेंडीवरून परत जाताना लोकांना बाबा विचारित होते "काल कां उशीर झाला होता?" असो इथे फार आनंद आहे.

(२२)

रा. रा. मोरेश्वरराव प्रधानांचा मोठा मुलगा एकदा बराच आजारी होता. त्या वेळी त्यांच्या एथे एक तेलंगी शास्त्रीबुवा राहत असत. ते शास्त्रीबुवा श्री दत्तलपासक होते. त्यांना मोरेश्वरराव श्री साई महाराजांचे भजनी लागले हे पसंत नव्हते. ते म्हणाले तुम्ही बाबांना सोडा व श्री दत्ताला शरण जा म्हणजे तुमचा मुलगा बरा होईल. प्रधान म्हणाले बाबा हे दत्तच आहेत. शास्त्रीबुवा म्हणाले जर हा मुलगा पांच मिनिटांत दूध पिऊं लागेल तर बाबा दत्त आहेत असें मी मानीन. व उद्यां पासून मुलाला आराम वाटू लागून लौकरच बरा होईल तर मी बाबांचे दर्शनास जाईन व सवाशे रुपये दक्षिणा देईन त्या प्रमाणे पांच मिनिटांतच मुलगा दूध पिऊं लागला व दुसरे दिवसापासून त्याला आराम पडू लागला. मुलगा साफ बरा झाल्यावर शास्त्रीबुवा शिर्डीस महाराजांचे दर्शनास गेले सवाशे रुपये दक्षिणा दिली. नंतर तिसरे प्रहरी महाराजांनी पांच रुपये दक्षिणा मागितली. तेव्हा माधवराव देशपांडे महाराजांस म्हणाले "सकाळी यांनी सवाशे रुपये दिले आतां आणखी पांच रुपये कशाळा?" महाराज म्हणाले "सवाशे रुपये दिले ते त्यानें आपल्या दत्ताला दिले. ते मला कोठे दिले!" शास्त्रीबुवांनी मागितल्याप्रमाणे पांच रुपये दिले.

मनास आल्यास श्रीसाईबाबा आपल्या सभोवार वसलेल्या भक्त-
वृन्दास मोठ्या आनंदाने अनेक गोष्टी सांगत त्यांतील कांहीं खाली
दिल्या आहेत.

त्या एणेंप्रमाणें.

(२३)

एका माळ्याकुणव्याचा मुलगा होता. तो वाड्यांत आला. तथंच
तो वाडला. बारा वर्षे राहिल्यानंतर रडू लागला. बरीं आईबापाकडे
जाण्यासाठी रडू लागला. त्याला बादशहाने सांगितले. आपल्या आवारांत
पुष्कळ वाडे आहेत. त्यांतल्याच एखाद्या वाड्यांत रहा असें त्याला
सांगितलें. वाडा त्याला दिला. तो पुनः रडू लागला. मग बादशहाने
आपल्या मुलीशी त्याचें लग्न लावून दिलें या मुलीला पोर झालें नाहीं,
म्हणून त्यानें माळ्याकुणव्याची मुलगी तिच्याशीही लग्न लावलें. तरी
फिरून रडू लागला. बादशहाने पुष्कळ समजाविलें तरी तो गेला. मग
बादशहाने त्याला कांहीं द्रव्य दिलें कारण बादशाह मोठाच माणूस
होता. त्याचें नांव राहिलें आहे.

तात्पर्य-बादशहा इतका जीव देत होता. वाडा दिला. आपली मुलगी
दिली तरी आईबापाकडे जाण्याची म्हणजे संसारांत पडण्याची ओढ गेली
नाहीं. बादशहा मोठा माणूस होता म्हणून त्याला कांहीं द्रव्य दिलें. पण जर
बादशहाचे ऐकलें असतें आणि राहिला असता तर राज्यमिळालें असतें.

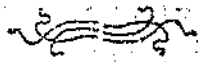
(२४)

चार भाऊ होते. त्यापैकीं दोघे एका गांवाला गेले. ते माळी कुणवी
होते तेथें एक जाणती मुलगी होती. ती कबिराची होती. तेथें त्यांनीं कांहीं
सणगें घेतलीं. नंतर त्या मुलीला खुणावळें, ती गेली. तिला वेऊन ते
आपल्या गांवीं गेले. मी लहान होतो. मीबी सगें गेलों. गांवीं गेल्यावर
ढोकानांनीं चौकरी केली व भय वातलें. मग ते दोघे त्या मुलीला वेऊन
एका डोंगरासि गेले. मीही मागोमाग गेलों. त्या मुलीला दोन वच्चे झाले
पुढे तिच्या आईबापाला शोध लागला. कांहीं मंडळी म्हणाली पोराला

वेऊन चला व या लोकांना मारून टाका. आईवाप म्हणाले पोरीला वच्चे झाले आहेत. आतां राहूं द्या.

(२५)

एक वाणी होता. त्यानें तुपाचीं तीन भांडीं भरलीं. माझा म्हतारा जवळ होता तो म्हणाला माझ्यापुढें भांडी ठेवशील तर मी सगळें तूप एकठां खाईन. तितक्यांत वाण्याचा भाऊ त्याला जेवावयास बोलावयाला आला वाण्यानें तुपाची भांडी आंत दुकानांत ठेऊन कुलुप लावले. माझ्या म्हातान्याला वाणी म्हणाला मी जेऊं आलों म्हणजे तुम्हाला फुटाणे देईन. मी म्हातान्याजवळच होतो. दुसरी दोन पोरे होती त्यांनी मागची भित पडकी होती. तिला एक लाथ मारली ती भित पडली व सगळें मोकाट झालें. मग त्या दोन पोरांनी दोन भांड्यांतलें तूप पार केले. म्हातान्यानें मला इशारा केला मग मी तिसऱ्या भांड्यांतलें तूप पार केले. दुकानदार परत आला त्याला मी तुपाचे सांगितले. दुकानदार पाहतो तो कांही सोनें वगैरेही नाहीसें झालें. मग आम्हाला सगळ्यांना चावडीवर नेले. खरा चोर सांपडला आम्हाला सोडून दिले. मग आम्हाला हगवण उगली तीं सगळें तूपच हगू लागले मग माझ्या म्हातान्यानें मला नीट केले. त्या वाण्यानें पुढें मला दोन वर्षे जेऊं घातले.

श्रीसद्गुरु साईनाथ प्रसन्न.

शके १८४९ व इसवी सन १९२३ च्या रामनवमीच्या उत्सवा-
बद्दल दास गणू महाराज यांनी श्री चरणी सादर केलेले पत्रः—

श्री सच्चिदानंद सद्गुरु आधुनिक संतचुडामणी भक्तकाम कल्पद्रुम
श्री साईबाबा संस्थान शिर्डी यांच्या पवित्र चरणावरविदी श्रीराम नव-
मीच्या जमाखर्चाची व उत्सवाची हकीगत सादर करितो तीः—

(१) या उत्सवास अष्टमीपासून आरंभ होऊन द्वादशीस काला
केला. उत्सवाची समाप्ती झाली. कांहीं पुर्तता होणे राहिली होती ती
पोर्णमिस केली. असा एकंदर ६ दिवस उत्सव झाला.

(२) या उत्सवास पाहणे मंडळी आली तीः—

श्रीमंत आण्णासाहेब बोराळकर, रावसाहेब माळोडकर, श्रीमंत
आप्पासाहेब नानाळकर, जनार्दन अण्णा, गोविंद व्यंकटी महाजन,
बाबा रामचंद्र पत्तेवार व त्यांचे गुमास्ते मंडळी, नागोबा, पापा लाला,
नारायण, व्यंकोबा, बाबा श्रीमंत सरकार वुळे साहेब मंडळीसह व राणी
साहेबांसह, नानासाहेब पाडकीकर, जिवन लाल गंगाराम शेठजी, भगवा-
नराव मानरमकर, रामचंद्रराव वकील-वरुडकर, दादासाहेब वरुडकर,
अशी मंडळी समक्ष हजर राहिली.

(३) अडचणीमुळे समक्ष न येतां ~~आज्यामुळे ज्यांनी~~ उत्सवात
भाग घेतला ती मंडळी-धोंडोपंत वकील, वळवंतराव खेडकर, शंकरराव-
मुळावेकर,

(४) आतां उत्सवास मुंबईकडील मंडळी आली तीः—

रावसाहेब दामोळकर, काकासाहेब दीक्षित, रावसाहेब तर्खड,
पुर्णचंद्रभय्या, बुटी, आपल्या मंडळीसह पुरंदरे, पुण्याचे दुकानदार रा.
शिंदे, माळी, आवेरीकर वेंडर, मास्तर, सुंदरराव नवलकर—

(५) आतां उत्सवास सहानुभूती दर्शविलेली मंडळी. बाळासाहेब
रेगे, नारायण जनार्दन तंडुळकर, काकासाहेब महाजनी, जनार्द

कोठारे, मनमोहन रंगनाथ जयकर, वसंतराव, काका पाटील, श्रीकृष्ण पुरपोत्तम. भवानराव बनसोडे.

(६) आतां ह्या उत्सवास्त खर्च झाला त्याचा तपशील:—

जमा	रु. खर्च	रु.
७२-०-० आपला चरणरज	२१०	रामचंद्र आनंदरुप मारवाडी
दासगणू २५ रु. रोख		साखर कणिकरवा तांदुळ डाळ
जरीचा रुमाळ २७ रु.		वगैरे सामान पावती वरहुं
४ उपरणी २० रु.	४००-०-०	पंढरपुरकर आचारी
७५-०-० राजेसाहेब माझोडकर	११५-०-०	दारुवाला शेखअहमद
५०-०-० गोविंद व्यंकटी महाजन. आकोलकर		पावती वरहुं
५०-०-० गझा रामचंद्र पत्तेवार	२२-०-०	कासम फकिर वाजेवाला
१५-०-० धोंड. वकील.	११-०-०	विठोवा सुतार सर्पणा व०
१-०-० शंकरराव मुळावेकर.	५-४-६	तेली तुकाराम
१-०-० बळवंतराव खेडकर.	१०-०-०	यमाजी जगताप दूधावदल
५-०-० आंधेरीकर वैडर.	६-०-०	भाजी
५-०-० आंधेरीकर मास्तर.	१०-०-०	रामनवमीच्या
१०-०-० वापुभव्या कोठारी.		अभिषेकाची दक्षिणा
५१-०-० बुळेसाहेब	५-०-०	आंधळे आणि पांगळे
५-०-० सुंदरराव नवलकर		यांचीद क्षिणा.
५-०-० काकासाहेब दिक्षितांची बहीण	२७-१४-०	श्रीचा समाधी खर्च
१५-०-० चौबळ	५-०-०	पावती वरहुं
५-०-० सीताबाई रामचंद्र सामंत.	१-८-०	भोजन दक्षिणा खर्च
१-०-० यशवंतराव अनळिकर	५-०-०	म्हाळसाकांताचा फराळ
१०-०-० बाबा सामंत.	५-०-०	नाना चोपदार उपरणे पान
५-०-० चितू शेट	७-०-०	वाळा शिपी,, ,, [१ रु.५
		लक्ष्मण भट उपरणे पान १
		रु. ७
१००-०० पापाळार.	३७-०-०	बाबा धर्मधिकारी रामान

३०-०-० नागोबा वंजारी	यणाचे पारायणाची
१ तुपाचा डबा रु. ३०	पा.द.रु.१० जरीचा रुमाळ रु. २७
३०-०-० व्यंकोबा वंजारी	तुपाचा डबा.
४०-०-० लक्ष्मीबाई जोगळेकर	२-०-० आच्यान्याला वैलगाडी भाड
तांदुळाचे पीते	२-०-० विडघांची पाने.
९-०-० दादा साहेब वरुडकर.	८-८-० घासलेट डवे २
उपरणे जोडी १ची किमत.	२-१२-० चिमण्या, ४
९-०-० रामराव वरुडकर ,,	१-८-० घरे सारविण्यास
५-०-० गांधी १ गुळाची टप	मोलकरीण व गडी यांची मजुरी.
८-०-० नारायण वंजारी उपरणे जोडी १	
४-८-० बाबारंगारी पत्रावळी	
१॥ हजारद. ३ रु. प्रमाणे	१-०-० भांडी घासणारीण कोळीण
५-०-० पापालालची सासू.	२-०-० कुंभार आनाजी घागरा
४-४-० दत्तोपंत इंगोलीकर.	रांजण माखे परळ मिळून
५०-०-० हनुमंत जयंतीप्रीत्यर्थ.	६-०-० नानु चहावाले संगमनेर-
उपरणे जोड्या ५ एकंदर किं ५०	कर उपरण्याचे पान १
	६-०-० सुरुदिन धोडेवाला
	उपरण्याचे पान १
६७५-१२-० एकूण जमा.	६-०-० अवदुल उपरण्याचे
९७-१०-० खूट आली ती	पान १
भरण्याकरितां	
७७३-६-०	५-०-० मार्तंड भगत ,,
	४-८-० रंग्यागुरव ,,
	४-८-० मुरल्या ,,
	६-०-० वाळा गुरव ,,
	४-०-० महादु फसले ,,
	४-८-० सुरदास ,,
	४-८-० रगतपीते ३ " पाने ३
	१-८-० आनंदामास्तर " पान १
	१-०-०-० वंती नागोबा वंजारी

श्रीसाई लीला.

१-०-० हनुमंत जयंति प्रीत्यर्थ
अभिवेक खर्च.

१५-०-० आच्यान्याला जरीचा
रुमाल बांधला

१-०-० हरभरे वगैरे यांची डाळ

नासळ सोडूर

५०-०-० महार मांग भिल चांमार

आना भोजन

७७३-६-० एकूण खर्च.

एणेप्रमाणे खर्च झाला आहे. यांत पेट्टीची जमा हगान्याचा खर्च व तमाशाचा खर्च दाखविला नाही. तो ताच्या पाटलास माहित आहे.

(७) आतां आपल्या या उत्सवांत ज्यांनी यथाशक्ति मदत केली. त्यांना आपल्या कडोन इहपर लोकाचा उत्तम आशीर्वाद असावा व त्यांचे आपण रक्षण करावे. मोगलाईत नांदेड, मुखेड, उमरी, कुठूर, कळवाजुरी, वोपाळे, रामेश्वर, सांगवी, सातेगांव, नायगांव, कोकलेगांव नानाळी, अशा गांवां तुमचो मंडळी आहेत. त्यांच आपण रक्षण करावे. आपली आम्ही पिले आहोत. आपल्या सुखदुःखांखाली आमचे सर्वदा रक्षण व्हावे. झालेला खर्च चरणी सादर केला आहे. कळवे सेवेशी श्रुत होय हे विज्ञापना; न्यूनाधिकाची क्षमा करावी.

आपला चरणरज,

दासगणू

ह. भ. परायण दासगणकृत श्रीसाईनाथ स्तवन मंजिरी

श्रीगणेशायनमः । हे सर्वाधारामयूरेश्वरा । सर्वसाक्षी गौरी कुमरा ॥
हे अचिंत्या लंबोदरा । पाहिमां श्री गणपते ॥ १ ॥

तू सकल गणांचा आदि ईश । म्हणून म्हणती गणेश ॥
तू संमत सर्व शास्त्रांस । मंगलरूपा भालचंद्रा ॥ २ ॥

हे शारदे वाग्विलासिनी । तू शब्द सृष्टी स्वामिनी ॥
तुझे अस्तित्व म्हणूनी । व्यवहार चालती जगताचे ॥ ३ ॥

तू ग्रंथकाराची देवता । तू भूषण देशाचे सर्वथा ॥
तुझी अवघ्यांत अगाध सत्ता । नमो तुजसीं जगदंबे ॥ ४ ॥

हे पूर्णब्रह्मा संतप्रिया । हे सगुणरूपा पंढरीराया ॥
कृपार्णवा परम सदया । पांडुरंगा नरहरे ॥ ५ ॥

तू अवघ्यांचा सूत्रधार । तुझी व्याप्ती जगभर ॥
अवधीं शास्त्रें विचार । करिती तुझ्या स्वरूपाचा ॥ ६ ॥

पुस्तकज्ञानी जे जे कोणी । त्यां तू न गवससी चक्रपाणी ॥
त्या अवघ्या मुखानीं । शब्दवाद करावा ॥ ७ ॥

तुला जाणती एक संत । वाकीचे होती कुठित ॥
तुला माझा दंडवत । आदरें हा अष्टांगी ॥ ८ ॥

हे पंचवक्त्रा शंकरा । हे नरहंड मालाधरा ॥
हे नीलकंठादिगंत्रा । ॐ मकाररूपा पशुपते ॥ ९ ॥

तुझे नाम ज्याचे ओठी । त्याचें दैन्य जाय उठाउठी ॥
ऐसा आहे धूर्जटी । महिमा तुझ्या नांवाचा ॥ १० ॥

तुझ्या चरणा वंदून । मी हें स्तोत्र करितों लेखन ॥
यास करावें साद्य पूर्ण । तू सर्वदा नीलकंठा ॥ ११ ॥

आतां वंदूं अत्रीसुता ॥ इंदिराकुलदेवता ॥

श्री तुकारामादि सकल संतां । तेची अवघ्या भाविकांसीं ॥ १२ ॥

जयजयाजी साईनाथा । पतीत पावना कृपावंता ॥

तुझ्या पदीं ठेवितों माथा । आतां अभय असूं दे ॥ १३ ॥

तूं पूर्ण ब्रह्मा सौख्य धामा । तूंच विष्णू नरोत्तमा ॥

अर्धांगी ती ज्याची उमा । तो कामारी तूंच कां ॥ १४ ॥

तूं नरदेह धारी परमेश्वर । तूं ज्ञान नभीचा दिनकर ॥

तूं दयेचा सागर । भवरोगां तूं औपची ॥ १५ ॥

तूं हीनदीनां चितामणी । तूं तव भक्तां स्वर्धुनी ॥

तूं बुडतियांनां भव्य तरणी । तूं भीतासी आश्रय ॥ १६ ॥

जगाचे आय कारण । जें कां विमल चैतन्य ॥

ते तुम्हींच अहा दयाघन । विश्व हा विलास तुमचाची ॥ १७ ॥

आपण जन्मरहीत । मृत्युही ना आपणाप्रत ॥

तेच अखेर कळून येत । पूर्ण विचारें शोधितां ॥ १८ ॥

जन्म आणि मरण । हीं दोन्हीही अज्ञानजन्य ॥

आपण दोहोंपासून । अलिप्त मुळींच महाराजा ॥ १९ ॥

पाणी झऱ्यांत प्रगटलें । म्हणून कां तेथ उपजलें ॥

तें पूर्वीच होतें पूर्ण भरलें । आलें मात्र आंतुनी ॥ २० ॥

खाचेंत आलें जीवन । म्हणून लाधलें अभिधान ॥

झरा ऐसें तिज लागून । जलाभावीं खाचची ॥ २१ ॥

लागला आणि आटला । हें मुळीं न ठावें जला ॥

कांकीं जल खाचला । देत नव्हतें महत्व मुळीं ॥ २२ ॥

खाचेलीं मात्र अभिमान । जीवनाचा परिपूर्ण ॥

म्हणून तें आटतां दारुण । दैन्यावस्था ये तिशीं ॥ २३ ॥

नरदेहही खांच खरी । शुद्ध चैतन्य विमलवारी ॥
 खांचा अनंत होती जरी । परी न पालट तोयाचा ॥ २४ ॥
 म्हणून अजन्मा आपणां । मी म्हणतसें दयाघना ॥
 अज्ञान नगाच्या कंदना । करण्या व्हावं वज्र तुम्ही ॥ २५ ॥
 ऐशा खांचा आजवर विहृत झाल्या भूमीवर ॥
 हळीं असून होणार । पुढेही कालावस्थेनें ॥ २६ ॥
 त्या प्रत्येक खांचेप्रत । निराळें नांवरूप मिळत ॥
 जेणें करून जगतांत । ओळख त्यांची पदतसे ॥ २७ ॥
 आता चैतन्यप्रत । मी तूं म्हणणें हें ना उचित ॥
 कांकीं न जेथें संभवे द्वैत । तेंच चैतन्य निश्चयें ॥ २८ ॥
 आणि व्याप्ती चैतन्याची । अवघ्या जगाठाई साची ॥
 मग मी तूं या भावनेची । संगत कैशी लागते ॥ २९ ॥
 जल मेघगर्भीचें । एकपणें एकसाचें ॥
 अवतरणें भूवरी होतां त्याचें । भेद होती अनेक ॥ ३० ॥
 जें गोदेच्या पात्रांत । तें गोदा म्हणून वाहिलें जात ॥
 जें पडे कूर्पांत । तैसी न त्याची योग्यता ॥ ३१ ॥
 संत रूप गोदावरी । तेथील तुम्हीं अहा वारी ॥
 आम्हीं थिल्लर रूप सरोवरीं । म्हणून भेद तुम्हां आम्हां ॥ ३२ ॥
 आम्हां व्हावया कृतार्थ । आलें पाहिजे तुम्हांप्रत ॥
 शरण सर्वदा जोडून हात । कां कीं पवित्रता तुम्हां ठाई ॥ ३३ ॥
 पात्रामुळें पवित्रता । आली गोदा जलासी सर्वथा ॥
 नुसत्या जलांत पाहतां । तें एकपणें एकची ॥ ३४ ॥
 पात्र गोदावरीचें । जे कां वरलें पवित्र साचें ॥
 तें वरण्यातद भूमीचे । गुणदोष झाले साख पहा ॥ ३५ ॥

मेघगर्भीच्या उदकाला । जो भूमी भाग न बदलवी भला ॥
 त्याच भूमीच्या भागाला । गोदा म्हणाले शास्त्रवेत्ते ॥ ३६ ॥
 इतरत्र जें जल पडलें । त्यानें पात्रगुणा स्वीकारलें ॥
 रोगी कडूस्वारट झालें । मूळचें गोड असूनी ॥ ३७ ॥
~~तेंसं~~ मुस्वरा आहे येथ । पडूरिपूची न घाण जेथ ॥
 त्या पवित्र पिंडापत । संत अभिधान शोभतसे ॥ ३८ ॥
 म्हणून संत ती गोदावरी । मी म्हणितों साजिरी ॥
 अवघ्या जीवात आहे खरी । आपुली श्रेष्ठ योग्यता ॥ ३९ ॥
 जगदारभापासून । गोदा आहेच निर्माण ॥
 तोयही भरलें परिपूर्ण । तुटी न झाली आजवरी ॥ ४० ॥
 पहा जेव्हां रावणारी । येता झाला गोदातिरी ॥
 त्या वेळचें तेथील वारी । टिके कोटून आजवरी ॥ ४१ ॥
 पात्रमात्र तेंच उरलें । जल सागर भिळाले ॥
 पावित्र्य कायम राहिले । जल पात्राचें आजवरी ॥ ४२ ॥
 प्रत्येक संवत्सरी । जुनें जाऊनी नवें वारी ॥
 येत पात्राभीतरी । तोच न्याय तुम्हां ठाय ॥ ४३ ॥
 शतक तेंच संवत्सर ॥ त्या शतकांतील साधुवर ॥
 हेंच जल साचार ॥ नाना विभूती ह्या लाटा ॥ ४४ ॥
 या संतरूप गोदेसी । प्रथम संवत्सरासी ॥
 पूर आला निक्षयेसी । सनत्सप्तक सनंदनाचा ॥ ४५ ॥
 भागून नारद तुंबर । ध्रुव प्रल्हाद वलि नृपवर ॥
 शवरी अंगद वायुकुमर । विदूर गोपगोपिका ॥ ४६ ॥
 ऐसे वहुत आजवरी । प्रत्येक शतकामाझारी ॥
 पूर आले वरन्नाचरी । ते वर्णण्या अज्ञान्यमी ॥ ४७ ॥

या सांप्रतच्या शतकांत । संतरूप गोदेप्रत
 आपण पूर आळांत । साइनाथा निश्चयें ४८ ॥ लढ
 म्हणून तुमच्या दिव्य चरणा । मी करितों वंदना ॥
 महाराज माझ्या दुर्गुणा । जाहू नका किमपीही ॥ ४९ ॥
 मी हीन दीन अज्ञानो । पातक्यांचा शिखामणी ॥
 युक्त अवघ्यां कुलक्षणांनीं । परि अन्हेर करूं नका ॥ ५० ॥
 लोहा अंगींचें दोष । मना न आणी परीस ॥
 गांविच्या लेंढ्या ओहोळास । गोदा न लावी परतवूनि ॥ ५१ ॥
 माझ्यामधील अब्रवी घाण । आपल्या कृपाकटाक्षें करून ॥
 करा करा वेगें हरण । हीच विनंती दासाची ॥ ५२ ॥
 परिसाचा संग होऊन । लोहाचें ते लोहपण ॥
 जरी न होय गुरुवरा हरण । तरी हीनत्व परिसाशीं ॥ ५३ ॥
 मला पापी देवूं नका । आपणा हीनत्व घेऊं नका ॥
 आपण परीस मी लोह देखा । माझी चाड आपणांते ॥ ५४ ॥
 बालक अपराध सदैव करितें । परी न माता रागावते ॥
 हे आपणून ध्यानातें । कृपा प्रसाद करावा ॥ ५२ ॥
 हे साइनाथा सद्गुरु । तूंच माझा कल्पतरू ॥
 भवाब्धीचें भव्य तारूं । तूंच अससी निश्चयें ॥ ५६ ॥
 तू कापधेनु चिंतामणी । तू ज्ञान नर्भीचा वासरमणी ॥
 तू सद्गुणाची भव्य खाणी । अथवा सोपान स्वर्गांचा ॥ ५७ ॥
 हे पुण्यवंता परम पावना । हे शांत मूर्ते आनंदघना ॥
 हे चित्स्वरूपा परिपूर्णा । हे भेदरहित ज्ञान सिंधो ॥ ५८ ॥
 हे विज्ञान मूर्ति नरोत्तमा । हे क्षमाशांतीच्या निवासघामा ॥
 हे भक्त जनांच्या विश्रामा । प्रसीद प्रसीद मजप्रती ॥ ५९ ॥

तूंच सद्गुरु मछिंदर । तूंच महात्मा जालंदर ॥

तू निवृत्तिनाथ ज्ञानेश्वर । कबीर शेखानाथ तू ॥ ६० ॥

तूंच बोधला सांवता । तू रामदास तत्वता ॥

तूंच तुकाराम साईनाथा । तूंच सखा माणिक प्रभू ॥ ६१ ॥

या अपुल्या अवताराची ॥ परी आहे अगम्य साची ॥

ओळख आपुल्या जातीची ॥ होऊं न देतां कवणातें ॥ ६२ ॥

कोणी आपणा म्हणती यवन । कोणी म्हणती ब्राह्मण ॥

ऐसी कृष्णासमान । लीला अजुग मांडिली ॥ ६३ ॥

श्री कृष्णास पाहून । नाना प्रकारें वदले जन ॥

कोणी म्हणाले यदुभूषण । कोणी म्हणाले गुराखी ॥ ६४ ॥

यशोदा म्हणे सुकुमार वाळ । कंस म्हणे हा महाकाळ ॥

उद्धव म्हणे प्रेमळ । अर्जुन म्हणे ज्ञानजेठी ॥ ६५ ॥

तैसे गुरुवरा आपणासीं । जें ज्याच्या मानसीं ॥

योग्य वाटेळ निश्चयेसीं । तें तें तुम्हां तो म्हणतसे ॥ ६६ ॥

मशीद आपुले वसतिस्थान । विधावांचून आहेत कर्ण ॥

फात्याच्या तहा पाहून । यवन म्हणणें भाग तुम्हां ॥ ६७ ॥

तैसी अग्नीची उपासना । पाहूनि आपुली दयाघना ॥

निश्चय होत आपुल्या मना । की आपण हिंदू म्हणूनी ॥ ६८ ॥

परी हे भेद व्यवहारीक । यातें चाहतील तार्किक ॥

परी जिहासू भाविक । त्यां न वाटे महत्त्व यांचें ॥ ६९ ॥

आपुली आहे ब्रह्मास्थिती । जात गोत ना आपणाप्रती ॥

आपण अवघ्यांचे गुरुमूर्ती । अहां आद्यकारण ॥ ७० ॥

यवन हिंदूचे विपट आलें । म्हणून तदैक्य करण्या भलें ॥

मशीद अर्नाला स्वीकारिलें । लीला भक्तांस दावावया ॥ ७१ ॥

आपण जातगोतातीत । सद्वस्तू जी का सत ॥
 तीच तुम्ही साक्षात । तर्कातीत सांचकीं ॥ ७२ ॥
 तर्क वितर्कांचें घोडे । चालेल किती आपणांपुढें ॥
 तेथें माझें बापुडें । शब्द टिकतील कोठुनी ॥ ७३ ॥
 परी पाहुनी तुम्हाला । मौन नये धरितां मला ॥
 कां कीं शब्द हेंच स्तुतीला । साहित्य आहेत व्यवहारीं ॥ ७४ ॥
 म्हणून शब्दें करून । जें जें होईल वर्णन ॥
 तें तें सर्वदा करीन । आपुल्या कृपाप्रसादें ॥ ७५ ॥
 संताची योग्यता भली ॥ देवाहून आगळी ॥
 अजादुजास नाहीं मुळीं । स्थान जवळ साधुंच्या ॥ ७६ ॥
 हिरण्यकश्यपू रावणाला । देवद्वेषें मृत्यु आला ॥
 तैसा एकही नाही घडला । प्रकार संत जेस्तानें ॥ ७७ ॥
 गोपीचंदें उकीरड्यासी । गाडिलें जालंदरासी ॥
 परी त्या महात्म्यासी । नाही वाटला विषाद ॥ ७८ ॥
 उलट राजाचा उद्धार केला । चिरंजीव करुनी सोडिला ॥
 ऐशा संताच्या योग्यतेला । वर्णन करावें कोठवरीं ॥ ७९ ॥
 संत सूर्य नारायण । कृपा त्यांची प्रकाशपूर्ण
 संत सुखद रोहिणी रमण । कौमुदी ती तत्कृपा ॥ ८० ॥
 संत कस्तुरी सोज्वळ । कृपा त्यांची परिमळ ॥
 संत इक्षू रसाळ । रस नव्हाळी तत्कृपा ॥ ८१ ॥
 संत सुष्टुष्टांप्रती । समसमान निश्चिती ॥
 उलट पाण्यावरी प्रीती । अलोढ त्यांची वस्तसे ॥ ८२ ॥
 गोदावरी जलांत । मळकट तेंच भुवाचा येत ॥
 निर्मळ तें संदुकींत । राहे लांब गोदे पूर्वी ॥ ८३ ॥

जे संदुकीमध्ये वसलें । तेंही वस्त्र एकदां आलें ॥
 होते ध्यावयालागीं भलें । गोदावरीचें पात्रांत ॥ ८४ ॥
 येथे संदूक वैकुंठ । गोदा तुम्हीं निष्ठाघाट ॥
 जीवात्म्ये हेच पट । षड्विकार मळ त्यांचा ॥ ८५ ॥
 तुमच्या पदाचें दर्शन । हेंच आहे गोदा स्नान ॥
 अवघ्या मळातें घालवून । पावन करणें समर्था ॥ ८६ ॥
 आम्हीं जन हें संसारीं । मळत आहीं वरच्यावरी ॥
 म्हणून आम्हींच अधिकारी । संतदर्शन घेण्यास्तव ॥ ८७ ॥
 गौतमी माजी विपूल नीर । आणि धुणें मळकट घांटावर ॥
 तेंसेच पडल्या साचार । त्याचें हीनत्व गोदेसी ॥ ८८ ॥
 तुम्ही सधन शीततरुवर । आम्हीं पांथस्थ साचार ॥
 तापत्रयाचा हा प्रखर । तापलासे चंडासू ॥ ८९ ॥
 त्याच्या तापापातून सदया । करा रक्षण गुरुराया ॥
 सत्कृपेची सीतळ छाया । आहे आपुली लोकोत्तर ॥ ९० ॥
 वृक्षाखालीं बैसून । जरी लागतें वरून जन ॥
 तरी त्या तरुलागून । छाया तरु कोण म्हणे ॥ ९१ ॥
 तुमच्या कृपेवीण पाही । जगांत बरें होणें नाही
 अर्जुनाला शेषसाई । सखा लाधला धर्मास्तव ॥ ९२ ॥
 सुग्रीव कृपेनें विभीषणा । लाधलासे रामराणा ॥
 संतामुळेच मोठेपणा । लाधला श्रीहरीसी ॥ ९३ ॥
 ज्याचें वर्णन वेदासी । न होय पेशा ब्रम्हासी ॥
 सगूण करवून भूमीसी । नाचविलें संतांनीच ॥ ९४ ॥
 कामाजीनें बनविला महार । वैकुंठपती रुक्मीणीवर ॥
 श्रीश्रीदानें उचलण्या होरें । रात्रविलें त्या जगदात्मया ॥ ९५ ॥

संतगहात्व जाणून । पाणी वाही जगज्जीवन ॥
 संत खरेंच यजमान । सच्चिदानंद मभुचें ॥ ९६ ॥
 फार बोलणें नलगें आतां । तूच आम्हां माता पिता ॥
 हे सहुरु साईनाथा । शिर्डी ग्रामनिवासिया ॥ ९७ ॥
 वावा तुमच्या लीलेचा । कोणा न लागें पाउसाचा ॥
 तेथें झाडी आर्षवाचा । टिकेल सांगा कोठून ॥ ९८ ॥
 जड जीवांच्या उद्धारार्थ । आपण आळांत शिर्डींत ॥
 पाणी ओतून पणत्यांत । दिवे तुम्हीं जाल्ले ॥ ९९ ॥
 सवाहात लाकडाची । फळी मंचक करून साची ॥
 आपल्या योगसामर्थ्याची । शक्ति दाविली भक्तजना ॥ १०० ॥
 वांझपणा कैकांचा । तुम्ही केलांत हरण साचा ॥
 कित्येकांच्या रोगांचा । वीं मोड केलांत उदीनें ॥ १०१ ॥
 वारण्या ऐहिक संकटे । तुम्हां त कांही अशक्य वाटे ॥
 पिपीलिकेचें कोठून मोठें । ओझें मानी जगपती ॥ १०२ ॥
 असो आतां गुरुराया । दीनावरी करा दया ॥
 मी तुमच्या लागलों पाया । मागें न छोटा मजलागी ॥ १०३ ॥
 तुम्ही महाराज राजेश्वर । तुम्हीं कुबेराचे कुषेर ॥
 तुम्ही वैद्यांचे वैद्य निर्धार । तुम्हांविण ना श्रेष्ठ कोणी ॥ १०४ ॥
 अवांतराचे पूजेस । साहित्य आहे विशेष ॥
 परी पूजाया तुम्हांस । जर्गी न पदार्थ राहिला ॥ १०५ ॥
 पहा सूर्याच्या घरीं । सण दिपवाळी आली खरी ॥
 परि ती त्यानें साजिरी । करावी कोणत्या द्रव्यें ॥ १०६ ॥
 सागराची शमवावया । तहान जल ना महीठया ॥
 वन्हीलागीं शेकावया । अग्नी कोठून द्यावा तरी ॥ १०७ ॥

जे जे पदार्थ पूजेचे । ते ते तुमच्या आत्म्याचे ॥
 अंश आधींच असती साचे । श्रीसमर्था गुरुराया ॥ १०८ ॥
 हे तत्व दृष्टीचें बोलणें । परी न तैशी झालीं मनें ॥
 बोललों अनुभवाविणें । शब्दजाल निरर्थक ॥ १०९ ॥
 व्यवहारीक पूजन जरी । तुमचें करूं मी सांग तरी ॥
 तें कराया नाहीं पदरीं । सामर्थ्य माझ्या गुरुराया ॥ ११० ॥
 बहुतेक करून कल्पना । तुमच्या करतो पूजना ॥
 तेंच पूजन दयाघना । मान्य करा या दासाचें ॥ १११ ॥
 आतां प्रेमाश्रु करून । तुमचें प्रक्षालितो चरण ।
 सद्भक्तीचें चंदन । उगाळून लावितो ॥ ११२ ॥
 कफनी शब्दालंकाराची । घालितो ही तुम्हां साची ॥
 प्रेमभाव या सुमनांची । माळा गळ्यांत घालितो ॥ ११३ ॥
 धूप कुत्सितपणाचा । तुम्हांपुढें जाळितो साचा ।
 जरी तो वाईट-द्रव्याचा । परी ना सुटेल घाण त्यासीं ॥ ११४ ॥
 सहुरुविण इतरत्र । जे जे धूप जाळितात ॥
 त्या धूप द्रव्याचा तेथ । ऐसा प्रकार होतसे ॥ ११५ ॥
 धूप द्रव्यास अग्नीचा । स्पर्श होताक्षणीं साचा ॥
 सुवास सद्गुण तद्गतीचा । जात त्याला सोडूनि ॥ ११६ ॥
 तुमच्या पुढें उलटें होतें । घाण तेवढी अग्नींत जळतें ॥
 सद्गुण उरती पाहण्यांत । अक्षयीचे जगास ॥ ११७ ॥
 मनीचें जळाल्या कुत्सितपण । मलरहित होईल मन ॥
 गंगेचें गेल्या गढूळपण । मग ती पवित्र सहजची ॥ ११८ ॥
 दीप माया मोहाचा । पाजळितो मी हा साचा ॥
 तेंचें वैराग्य प्रभेचा । होवो गुरुवरा लाभ मर्गी ॥ ११९ ॥

शुद्ध निष्ठेचें सिंहासन । देतो वसाया कारण ॥
 त्याचें करुनियां ग्रहण । भक्तिनैवेद्य स्वीकारा ॥ १२० ॥
 भक्तीनैवेद्य तुम्हीं खाणें । तद्रस मला पाजणें ॥
 कांको मी तुमचें तान्हे । पयावरी हक्क माझा ॥ १२१ ॥
 मन माझे दक्षणा । ती मी अर्पितों आपणां ॥
 जेणें नुरेल कर्तेपणा । कशाचाही मजकडे ॥ १२२ ॥
 आतां प्रार्थना पूर्वक मात्र । घालितों मी दंडवत ॥
 तें मान्य होवो आपणांप्रत । पुण्य श्लोका साईनाथा ॥ १२३ ॥

॥ प्रार्थनाष्टक ॥

॥ श्लोक ॥

शांत चिन्ता महाप्रज्ञा साईनाथा दयाघना ॥
 दया सिंधो सत्स्वरूपा । माया तम विनाशना ॥ १ ॥ १२४ ॥
 जात गोतातिता सिद्धा । अचित्या करुणालया ॥
 पाहि मां पाहि मां नाथा । शिर्डीग्राम निवासिया ॥ २ ॥ १२५ ॥
 श्री ज्ञानार्का ज्ञान दात्या । सर्व मंगलकारका ॥
 भक्त चित्त मराळा हे । शरणागत रक्षका ॥ ३ ॥ १२६ ॥
 सृष्टिकर्ता विरिंची तूं । पाता तूं इंदिरापती ॥
 जगत्रयो लया नेता । रुद्र तो तूंच निश्चिती ॥ ४ ॥ १२७ ॥
 तुजवीणें रिता कोटें । ठाव नाथा महीवरी ॥
 सर्वज्ञ तूं साईनाथा । सर्वाच्या हृदयांतरां ॥ ५ ॥ १२८ ॥
 क्षमा सर्वापराधाची । करावी हेंच मागणें ॥
 अभक्ती संशयाच्या त्या । लाटा शीघ्र निवारणें ॥ ६ ॥ १२९ ॥
 तूं धेनु वत्स मी तान्हे । तूं इंदू चक्रवाक मी ॥
 स्वर्नदी रूपत्वत्पादा । आदरें दास हा नमी ॥ ७ ॥ १३० ॥

ठेव आतां शिरीं माझ्या । कृपेचा करपंजर ॥
 शोक चिंता निवारावी । गणू हा तव किंकर ॥ ८ ॥ १३१ ॥
 या प्रार्थनाष्टकें करून । मी कीर्तौ साष्टांग नमन ॥
 पापताप आणि दैन्य । माझे निवारा लवलाहीं ॥ १३२ ॥
 तूं गाय मी वासरूं । तूं माय मी लेकरूं ॥
 माझे विषयीं नको धरूं । कठोरता मानसीं ॥ १३३ ॥
 तूं मैलागिरी चंदन । मी काटेरी झुडूप जाण ॥
 तूं पवित्र गोदा जीवन । मी महापातकीं ॥ १३४ ॥
 तुझे दर्शन होवोनिया । दुर्बुद्धी घाण माझे ठाया ॥
 राहिल्या तैशीच गुरुराया । चंदन तुजलां कोण म्हणे ॥ १३५ ॥
 कस्तुरीच्या सहवासें । मृत्तिका मोल पावतसे ॥
 पुष्पासंगें घडतसे । वास मस्तकीं गुरुराया ॥ १३६ ॥
 थोराची ती हीच रीती । ते ज्या ज्या गोष्टी ग्रहण करिती ॥
 त्या त्या वस्तूना पाववती । ते महत्पदाकारणें ॥ १३७ ॥
 भस्म, कौपीन नंदीचा । शिवें केला संग्रह साचा ॥
 म्हणून त्या वस्तूंचा । गौरव होत बहूंकडे ॥ १३८ ॥
 गोपरंजनासाठीं । वृंदावनीं यमुना तटीं ॥
 काळा खेळला जगजेठीं । तोही मान्य झाला बुधां ॥ १३९ ॥
 तैसा मी तो दुराचारी । परी आहे तुमच्या पदरीं ॥
 म्हणून विचार अंतरीं । याचा करा हो गुरुराया ॥ १४० ॥
 ऐहिक वा परमार्थिक । ज्या ज्या वस्तूंस मानील सुख ॥
 माझे भग हे निःशंक । त्या त्या तुम्ही पुरविणें ॥ १४१ ॥
 आमुच्या कृपेनें ऐसें करा । सनाळानीं आचर ॥
 गीत केल्या सागरा । सारोदगमनाची नसे भिती ॥ १४२ ॥